כלכלה לגיאוגרפים

פרק 14 - אי שיוויון בחלוקת הכנסות

תוכן העניינים

1. כללי 1

אי שיוויון בחלוקת הכנסות:

שאלות:

1) מדד ג'יני עבור התפלגות ההכנסות בשנת 1996 זהה לזה שחושב עבור שנת 1995. מכאן נובע כי:

א. עקומת לורנץ המתארת את התפלגות ההכנסות בשנת 1996 זהה בהכרח לזו של שנת 1995.

ב. אם ידוע כי גם עקומת לורנץ של שנת 1995 זהה לזו של 1996 מכאן נובע כי ההכנסות של כל משפחה נשארו ללא שינוי.

ג. אם ידוע כי גם עקומת לורנץ של שנת 1995 זהה לזו של שנת 1996 יתכן כי חל שינוי בהכנסות והכנסת כל אחת מהמשפחות במשק השתנתה באותו שיעור.

ד. לא יתכן כי עקומת לורנץ של שנת 1996 שונה מזו של שנת 1995.

ה. תשובות ג' וד' נכונות.

2) במשק "אלפא" מחולקת האוכלוסייה לשתי קבוצות השוות בגודלן. קבוצת המשפחות העניות שהכנסת כל אחת 1,000 ₪ בחודש וקבוצת המשפחות העשירות שהכנסת כל אחת 2,000 ₪ בחודש.
בשנת 1997 חלה עליה בהכנסת כל משפחה עניה ב-10% ל-1,100 ₪ ועליה של 10% בהכנסת כל משפחה עשירה ל-2,200 ₪. כתוצאה משינויים אלה:

א. עקומת לורנץ לא השתנתה.

ב. מאחר והכנסת משפחה עניה גדלה ב-100 ₪ בחודש והכנסת משפחה עשירה עלתה ב-200 ₪ בחודש גדל אי השוויון.

ג. מדד ג'יני לא השתנה אך עקומת לורנץ השתנתה.

ד. לא ניתן לדעת מה קרה למדד ג'יני בלא שיהיו נתונים על מספר המשפחות בכל קבוצה.

ה. כל התשובות הנ"ל אינן נכונות.

3) אם תגדל הכנסתה של כל אחת מהמשפחות במשק בסכום קבוע של A ₪ אזי:

א. הכנסת קו העוני עבור משפחה בת שתי נפשות תעלה בפחות מ-A ₪.

ב. עקומת לורנץ לא תשתנה ומספר העניים לא ישתנה.

ג. מספר העניים לא ישתנה והכנסת קו העוני תעלה בדיוק ב-A ₪.

ד. חלקם של העשירונים העליונים בהכנסה הלאומית יגדל.

ה. כל התשובות אינן נכונות.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו ל-www.GooL.co.il
כתב ופתר – עופר לוי ©

4) להלן טענות בנושא קו העוני.

א. אם יגדלו כל ההכנסות במשק פי שניים לא ישתנה מספר העניים.

ב. אם תקטן מאוד הכנסתם של רוב המשפחות המוגדרות עניות והכנסת יתר המשפחות במשק לא תשתנה הרי שהכנסת קו העוני תקטן.

ג. עני הוא מי שידו אינה מספקת לרכוש סל מוצרים בסיסי (תכולת הסל נקבעת על ידי ועדה מקצועית).

ד. אם קו העוני עבור משפחה בת שתי נפשות הוא 2800 ₪, קו העוני עבור משפחה בת שלוש נפשות הוא 4200 ₪.

ה. אם יגדלו כל ההכנסות במשק פי שניים לא תשתנה הכנסת קו העוני.

ו. כל התשובות אינן נכונות.

5) מתוך נתונים על התחלקות ההכנסות לפני מס ותשלומי העברה עולה כי חלקם של 5 העשירונים הראשונים (מ-1 עד 5) בהכנסות שווה ל-15% וחלקם של 5 העשירונים הבאים מגיע ל-85% (מהעשירון ה-6 ועד ה-10).
מכאן שהיחס בין הכנסת העשירון ה-6 להכנסת העשירון ה-5 הוא:

א. קטן בהכרח מ-5.6666.

ב. שווה ל-5.6666.

ג. לא ניתן לדעת.

ד. ייתכן שאף גדול מ-5.6666.

ה. כל התשובות לעיל אינן נכונות.

6) הנח שהכנסת קו העוני עבור משפחה בת שתי נפשות ירדה מכ-2800 ₪ למשפחה בת 2 נפשות לכ-2700 ₪ בת שתי נפשות. מכאן ש:

א. יתכן שגם מספר העניים לא השתנה ושגם מדד ג'יני לא השתנה.

ב. מספר העניים ירד ומדד ג'יני ירד.

ג. מספר העניים עלה ומדד ג'יני עלה.

ד. עקומת לורנץ השתנתה בהכרח.

ה. כל התשובות אינן נכונות.

7) אם תגדל הכנסתה של כל אחת מהמשפחות במשק פי שניים:

א. עקומת לורנץ לא תשתנה, הכנסת קו העוני תגדל פי 2 ומספר העניים לא ישתנה.

ב. עקומת לורנץ תשתנה, מספר העניים לא ישתנה והכנסת קו העוני תעלה בפחות מפי 2.

ג. עקומת לורנץ תשתנה, מספר העניים לא ישתנה והכנסתו קו העוני תעלה בדיוק פי 2.

ד. חלקם של העשירונים העליונים בהכנסה הלאומית יגדל.

ה. כל התשובות אינן נכונות.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו ל-www.GooL.co.il
כתב ופתר – עופר לוי ©

8) במשק מסוים ירד מדד ג'יני. הסבר אפשרי לכך הוא:

א. הממשלה הטילה מס בשיעור קבוע של 5% על כל הפרטים במשק.

ב. הממשלה נתנה מענק בשיעור קבוע של 20% על כל הפרטים במשק.

ג. הממשלה נתנה מענק בסכום קבוע של 1000 ₪ לכל הפרטים במשק.

ד. חלק גדול מקרב העניים הפסיק לעבוד.

9) במשק שאינו שיוויוני, אם תגדל הכנסתה של כל אחת מהמשפחות במשק פי שניים:

א. כל משפחה מרוויחה יותר ולכן חלקה בהכנסה הלאומית יגדל ומכאן שמדד ג'יני יקטן.

ב. העשירים זוכים לגידול מוחלט גדול יותר בהכנסתם ולכן אי השיוויון גדל.

ג. מספר העניים במשק יקטן.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

ה. ללא מידע על גודל ההכנסות, לא ניתן לדעת מה יהיה השינוי במדד ג'יני.

10) הממשלה הטילה על המשפחות מס בשיעור של 5% מההכנסות ובהכנסות מהמס היא השתמשה למימון תשלומי העברה בסכום קבוע לכל המשפחות במשק. מכאן ש:

א. מדד ג'יני יגדל ועקומת לורנץ תשתנה.

ב. מדד ג'יני יקטן ועקומת לורנץ תשתנה.

ג. אי השיוויון במשק לא ישתנה, כיוון שהממשלה החזירה לפרטים את המס שהיא לקחה מהם.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

11) במשק לא שיוויוני, הממשלה הגדילה את אגרת הטלוויזיה ב-200 ₪. בהנחה שכל המשפחות במשק מחזיקות טלוויזיה וגם משלמות את האגרה (בשונה מהמצב בישראל), הרי שלגבי הכנסת המשפחות לאחר המס, אפשר לומר ש:

א. הכנסת כל המשפחות תקטן ב-200 ₪ ולכן אי השיוויון לא ישתנה.

ב. הכנסת כל המשפחות תקטן ב-200 ₪ ולכן מדד ג'יני יקטן גם כן.

ג. הכנסת כל המשפחות תקטן ב-200 ₪ ולכן עקומת לורנץ תתרחק מהאלכסון.

ד. אם הממשלה הייתה מקטינה את האגרה ב-200 ₪, היינו מקבלים השפעה זהה על אי השיוויון במשק.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו ל-www.GooL.co.il
כתב ופתר – עופר לוי ©

12) במשק יש שתי משפחות. ידוע שמשפחה א' מרוויחה פי 2 ממשפחה ב'.
במצב המוצא, אין מיסים במשק. הממשלה מעוניינת לשנות את המצב ושוקלת שלוש אפשרויות.

1. הטלת מס יחסי של 20%.
2. הטלת מס קבוע של 2000 ₪.
3. הטלת מס הכנסה פרוגרסיבי (שיעור מס עולה עם גידול בהכנסה).

להלן מספר טענות:

א. אי השוויון יקטן בשתי האפשרויות הראשונות ולא ישתנה באפשרות השלישית.

ב. באפשרות הראשונה לא יחול שינוי במדד ג'יני ובשתי האחרות, מדד ג'יני יקטן.

ג. אי השוויון יקטן בכל שלוש האפשרויות.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

13) שתי מדינות בעלות התפלגות הכנסות זהה (עקומת לורנץ ומדד ג'יני זהים) עומדות להתאחד. מכאן שבמשק החדש:

א. התפלגות ההכנסות ואי השוויון לא ישתנו.

ב. עקומת לורנץ לא תשתנה.

ג. מדד ג'יני יקטן בהכרח.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

14) במשקים א' וב', חלוקת ההכנסות אינה שיוויונית. במשק א' מדדו את אי השוויון בחלוקה לחמישונים (כל חמישון מהווה 20% מהאוכלוסייה), ובמשק ב' מדדו את אי השוויון בחלוקה לעשירונים. נמצא שלשני המשקים מדד ג'יני זהה. מכאן ש:

א. מדד ג'יני עבור עשירונים במשק א' ישאר זהה למדד ג'יני עבור חמישונים.

ב. אם ימדדו עבור אותה חלוקה בשני המשקים (למשל מדידה בעשירונים), ימצאו שאי השוויון במשק א' גדול יותר.

ג. התחלקות ההכנסות במשק א' שיוויונית יותר.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו ל-www.GooL.co.il
כתב ופתר – עופר לוי ©

תשובות סופיות:

1) ג'	2) א'	3) א'	4) א'	5) א'	6) א'	7) א'
8) ג'	9) ד'	10) ב'	11) ג'	12) ד'	13) ד'	14) ב'

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו ל-www.GooL.co.il
כתב ופתר – עופר לוי ©